

DE GESCHIEDENIS VAN ANTISEMITISME

Antisemitisme of Jodenhaat kent een eeuwenlange geschiedenis. Tijdens deze opdracht leer je hoe antisemitisme zich heeft ontwikkeld en welke vormen van antisemitisme er bestaan.

De opdracht bestaat uit zes afbeeldingen die je kritisch gaat analyseren. De afbeeldingen zijn *propaganda*. De makers van deze afbeeldingen hadden als doel om *vooroordelen* over Joden te verspreiden en in stand te houden.

Hoe werkt de opdracht?

Eerst koppel je de juiste omschrijving*, de vorm van antisemitisme, en het juiste jaartal aan de bron

werkblad geschiedenis van antisemitisme – bronnenonderzoek

BRON 1

1 Wat zie je op deze bron?
Schrijf minstens twee dingen op:

2 Kruis aan welke omschrijving bij deze bron hoort (zie laatste pagina)

3 Noteer hier uit de omschrijving drie woorden die jij het belangrijkst vindt

4 Uit welk jaar komt deze bron?

5 Welke vorm van antisemitisme zie je bij deze bron?

6 Wat denk je dat de maker van de bron wil zeggen met deze propaganda?

7 Welke stereotypen* worden in deze afbeelding gebruikt?

*een overduidelijk en onterecht beeld of idee over een groep mensen

Er zijn zes bronnen

Bij de andere vragen ga je de afbeelding kritisch analyseren en achterhalen wat het doel van de maker van de afbeelding is.

* de omschrijvingen bij de bronnen staan op de andere zijde van dit voorblad

OMSCHRIJVINGEN BIJ DE BRONNEN

A

De Protocollen van de Wijzen van Sion is een verzonnen verslag dat is verspreid door de Russische geheime dienst. In dit verslag staat geschreven hoe invloedrijke Joden een complot zouden hebben gesmeed om controle over de wereld te krijgen. Deze samenzweringstheorie werd verspreid in heel Europa (en inmiddels over de hele wereld). Hoewel het verslag bewezen onzin is, wordt het regelmatig aangehaald in antisemitische **propaganda**.

B

De onterechte beschuldiging dat Joden altijd achter oorlog en geweld zitten, bestaat al eeuwen. Adolf Hitler beweerde bijvoorbeeld dat Joden de Tweede Wereldoorlog waren begonnen. Dit complotdenken bestaat nog altijd. Bij terroristische aanslagen in onze tijd bestaan nog steeds antisemitische complottheorieën waarin Joden als dader worden aangewezen. Van de aanslag of oorlog zouden de Joden dan profiteren.

C

Het komt in Nederland regelmatig voor dat Joods erfgoed, zoals een synagoge, wordt beklad. Bijvoorbeeld met een hakenkruis. Dat is het symbool van de nazi's en heeft een haatdragende betekenis. Voor de Joodse gemeenschap is dit intimiderend, vooral gezien de geschiedenis van de Holocaust. Soms wordt Joods erfgoed ook beklad of vernield omdat Joden verantwoordelijk worden gehouden voor de daden van de staat Israël.

D

Vanaf de achttiende eeuw ontstond in Europa het denkbeeld dat mensen in verschillende rassen konden worden onderverdeeld. Het idee dat het ene ras superieur was aan het andere was wijdverspreid. Ook werd gedacht in termen van zuiverheid en verval van rassen. Joden werden gezien als een minderwaardig ras dat het 'Arische' ras kon verzwakken. In nazipropaganda werd sterk gewaarschuwd voor dit gevaar.

E

In de middeleeuwen verslechterde de positie van Joden in Europa. Zij werden gediscrimineerd en uitgesloten van de samenleving omdat zij een ander geloof hadden. Zo moesten Joden bijvoorbeeld een geel embleem dragen om herkenbaar te zijn. Ook werden zij beschuldigd van de kruisiging en moord op Jezus Christus. Dat was een belangrijke reden waarom Joden in de middeleeuwen werden vervolgd.

F

Het **voooroordeel** dat Joden geldbelust en rijk waren komt uit de middeleeuwen. Joden mochten geen lid worden van gilden en waren daarom vaak werkzaam in de economische sector. De **vooroordelen** over geld en Joden bleef hardnekkig bestaan. Joden werden gezien als geheime beheersers van de financiële markten. Hun macht zouden ze gebruiken in het voordeel van de Joden, en juist gebruiken tegen de rest van de bevolking.

1

Wat zie je op deze bron?
Schrijf minstens twee dingen op:

2

Kruis aan welke omschrijving bij deze bron hoort (zie tweede pagina)

A

B

C

D

E

F

3

Noteer hier uit de omschrijving drie woorden die jij het belangrijkste vindt

4

Uit welk jaar komt deze bron?

1475

1903

1938

1938

2011

2024

5

Welke vorm van antisemitisme zie je bij deze bron?

religieus antisemitisme

sociaaleconomisch antisemitisme

racistisch antisemitisme

politiek antisemitisme

6

Wat denk je dat de maker van de bron wil zeggen met deze **propaganda**?

7

Welke stereotypen* worden in deze afbeelding gebruikt?

*een overdreven en onterecht beeld of idee over een groep mensen

1 Wat zie je op deze bron?
Schrijf minstens twee dingen op:

2 Kruis aan welke omschrijving bij deze bron hoort (zie tweede pagina)

A B C D E F

3 Noteer hier uit de omschrijving drie woorden die jij het belangrijkst vindt

4 Uit welk jaar komt deze bron?

1475 1903 1938 1938 2011 2024

5 Welke vorm van antisemitisme zie je bij deze bron?

- ☐ religieus antisemitisme
- ☐ sociaaleconomisch antisemitisme
- ☐ racistisch antisemitisme
- ☐ politiek antisemitisme

6 Wat denk je dat de maker van de bron wil zeggen met deze **propaganda**?

7 Welke stereotypen* worden in deze afbeelding gebruikt?

*een overdreven en onterecht beeld of idee over een groep mensen

1 Wat zie je op deze bron?
Schrijf minstens twee dingen op:

2 Kruis aan welke omschrijving bij deze bron hoort (zie tweede pagina)

A B C D E F

3 Noteer hier uit de omschrijving drie woorden die jij het belangrijkste vindt

4 Uit welk jaar komt deze bron?

1475 1903 1938 1938 2011 2024

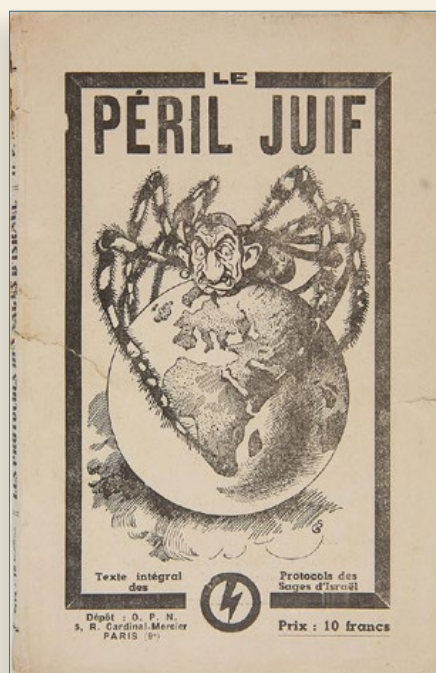
5 Welke vorm van antisemitisme zie je bij deze bron?

- ☐ religieus antisemitisme
- ☐ sociaaleconomisch antisemitisme
- ☐ racistisch antisemitisme
- ☐ politiek antisemitisme

6 Wat denk je dat de maker van de bron wil zeggen met deze **propaganda**?

7 Welke stereotypen* worden in deze afbeelding gebruikt?

*een overdreven en onterecht beeld of idee over een groep mensen

1 Wat zie je op deze bron?
Schrijf minstens twee dingen op:

2 Kruis aan welke omschrijving bij deze bron hoort (zie tweede pagina)

A B C D E F

3 Noteer hier uit de omschrijving drie woorden die jij het belangrijkste vindt

4 Uit welk jaar komt deze bron?

1475 1903 1938 1938 2011 2024

5 Welke vorm van antisemitisme zie je bij deze bron?

- ☐ religieus antisemitisme
- ☐ sociaaleconomisch antisemitisme
- ☐ racistisch antisemitisme
- ☐ politiek antisemitisme

6 Wat denk je dat de maker van de bron wil zeggen met deze **propaganda**?

7 Welke stereotypen* worden in deze afbeelding gebruikt?

*een overdreven en onterecht beeld of idee over een groep mensen

1 Wat zie je op deze bron?
Schrijf minstens twee dingen op:

2 Kruis aan welke omschrijving bij deze bron hoort (zie tweede pagina)

A B C D E F

3 Noteer hier uit de omschrijving drie woorden die jij het belangrijkste vindt

4 Uit welk jaar komt deze bron?

1475 1903 1938 1938 2011 2024

5 Welke vorm van antisemitisme zie je bij deze bron?

- ☐ religieus antisemitisme
- ☐ sociaaleconomisch antisemitisme
- ☐ racistisch antisemitisme
- ☐ politiek antisemitisme

6 Wat denk je dat de maker van de bron wil zeggen met deze **propaganda**?

7 Welke stereotypen* worden in deze afbeelding gebruikt?

*een overdreven en onterecht beeld of idee over een groep mensen

1

Wat zie je op deze bron?
Schrijf minstens twee dingen op:

2

Kruis aan welke omschrijving bij deze bron hoort (zie tweede pagina)

A

B

C

D

E

F

3

Noteer hier uit de omschrijving drie woorden die jij het belangrijkste vindt

4

Uit welk jaar komt deze bron?

1475

1903

1938

1938

2011

2024

5

Welke vorm van antisemitisme zie je bij deze bron?

religieus antisemitisme

sociaaleconomisch antisemitisme

racistisch antisemitisme

politiek antisemitisme

6

Waarom is het extra beladen als een synagoge wordt beklad met een hakenkruis?
